

راهکارهای جلوگیری و یا کاهش آثار رسیدگی موازی بین دادگاه و داوری

مجتبی اصغریان^۱، مینا علی بخشی^۲

^۱ دکتری حقوق بین الملل، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق تجارت بین الملل، دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد واحد تهران شمال، تهران، ایران

چکیده

پیشرفت روزافزون تجارت در عرصه‌ی بین‌الملل و نیاز به وجود یک مرجع رسیدگی غیرملی و بی‌طرف، بر ارجحیت انتخاب داوری به عنوان مرجع حل و فصل اختلافات احتمالی و یا پیش‌آمده و هم‌چنین، ترغیب طرفین درگیر اختلافات علی‌الخصوص، در دعاوی بین‌المللی افزوده است. در این میان، یکی از آسیب‌های ناشی از نقص قانون و مدیریت نامناسب دادرسی که تهدیدی جدی برای جریان رسیدگی به دعا نیز به شمار می‌آید، مفهومی است که از آن به "رسیدگی موازی" تعبیر می‌شود. این اصطلاح، وضعیتی را توصیف می‌کند که حداقل دو دعوای یکسان یا مرتبط به طور همزمان برای دو مرجع ایجاد صلاحیت نمایند. در حقوق ایران، بطور مستقل به این موضوع پرداخته نشده که می‌توان با وحدت ملاک قائل شدن، حکم بند ۲ ماده ۸۴ ق.آ.د.م جدید را به موضوع مورد بحث سرایت داد. مبحث دیگری که باید از این مفهوم تفکیک نمود، "مداخله‌ی دادگاه در داوری" و امری ضروری می‌باشد؛ چراکه داوران بدون مساعدت و دخالت دادگاه‌ها قادر به انجام صحیح کارهای خود نمی‌باشند. هدف اصلی از نگارش این مقاله نیز، ارائه‌ی راهکارهایی در خصوص پیشگیری از طرح دعوای مطروحه در مرجعی دیگر و در صورت وقوع، چگونگی حل و فصل صحیح آن می‌باشد. در این شرایط، ابتدا باید مشخص کنیم که کدام مرجع صالح است که سه دکترین موجود را مبنای تصمیم خود قرار خواهیم داد و سپس، یکی از دو شیوه‌ی ختم رسیدگی و توقیف رسیدگی پیش روست که اولی با صدور قرار عدم صلاحیت و یا عدم استماع دعوا نمود می‌یابد و دومی یا قرار توقیف دادرسی است و یا منع اقامه‌ی پیگیری دعوا.

واژه‌های کلیدی: حقوق بین‌الملل، رسیدگی موازی، مداخله‌ی دادگاه در داوری.

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۴، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۷، صفحات ۱۹-۱۱